

Bij de behandeling van het onderwerp maakt de auteur een onderscheid naar gelang van de oorzaak van de vergoedingsplicht, namelijk naargelang de vergoedingsplicht al dan niet een wettelijke grondslag heeft.

De plicht tot betaling van schadevergoeding voor rechtmatig overheidsoptreden kan in de eerste plaats gebaseerd zijn op een wettelijke regeling. Binnen deze wettelijke schaderegelingen kan een onderscheid worden gemaakt tussen schaderegelingen die zonder meer in een volledige schadeloosstelling voorzien en die welke slechts in een recht op volledige vergoeding voorzien van die schade welke redelijkerwijze niet ten laste van de betrokken burger behoort te blijven.

Een volledige schadevergoeding komt voor in de wetgeving op de onteigening – een vergoedingsregeling welke overigens haar grondslag vindt in de Grondwet –, evenals in de in vele wettelijke regelingen terug te vinden gedoogplichten, dit zijn wettelijke bepalingen waarbij aan de burger een plicht wordt opgelegd om een bepaalde handeling te gedogen. De vergoedingsplicht bij het opleggen van gedoogplichten wordt summier behandeld in de inleidende paragrafen van het tweede hoofdstuk, dat voor het overige volledig gewijd is aan de onteigening.

In het derde en het vijfde hoofdstuk worden vervolgens die gevallen van wettelijke vergoedingsregelingen behandeld waarbij slechts een volledige vergoeding wordt toegekend voor zover het schade betreft die redelijkerwijze niet of niet geheel ten laste van de belanghebbende behoort te blijven. Het vijfde hoofdstuk betreft daarbij in het bijzonder de vergoedingsregelingen in het milieurecht.

Vervolgens zijn er ook gevallen waarin een plicht tot schadevergoeding bestaat zonder dat daarvoor een wettelijke grondslag kan worden gevonden. Het betreft technieken van schadeloosstelling die in de rechtspraak en in de bestuurspraktijk zijn ontwikkeld. Zij worden behandeld in het vierde hoofdstuk van het boek.

Omdat de wetgever lang niet in alle gevallen waarin overheids-optreden onevenredige gevolgen heeft, heeft kunnen voorzien in een schaderegeling, heeft zich een rechtspraak ontwikkeld waarbij, bij het ontbreken van een vergoedingsregeling, het nochtans in beginsel rechtmatig maar schadeveroorzakend besluit wordt vernietigd of onrechtmatig bevonden, tenzij alsnog een compensatie in geld of in natura wordt aangeboden en betaald. Om te voorkomen dat tegen een schadeveroorzakend besluit bezwaar of beroep wordt ingesteld op grond dat een schaderegeling ontbreekt, heeft zich in de bestuurspraktijk bovendien een ontwikkeling voorgedaan waarbij het bestuursorgaan voor bepaalde projecten in een compensatieregeling voorziet.

In het laatste hoofdstuk behandelt de auteur vervolgens, enigszins in strijd met de initiële opzet van het werk, de regeling van schadevergoeding na vernietiging van een schadeverwekkend besluit. Zij bespreekt daarbij in het bijzonder de regeling van het nieuwe artikel 8:73 Awb., dat aan de rechtbank de bevoegdheid toekent om, indien daarvoor gronden zijn, de overheid te veroordelen tot vergoeding van de schade die de rechtzoekende lijdt ten gevolge van het vernietigde overheids-handelen.

Het boek wordt ten slotte afgesloten met een korte slotbeschouwing.

Sabien Lust

R. COPPES, F. DE GROOT, en A. SHEERAZI, **Politie en criminaliteit van Marokkaanse jongens**, Deventer, Gouda Quint, 1997, 234 pp.

«Ik heb het niet gedaan, 't was mijn broer...» was een vaak gehoorde en sarcastische opmerking van Antwerpse politieagenten over Marokkaanse jongens die ik als onderzoeker optekende tijdens het observeren van politiepatrouilles. Daarmee verwoordden de politieagenten hun problematische verhouding met Marokkaanse jongens. Indien deze werden opgepakt voor bepaalde feiten, bleven ze dikwijls hardnekkig ontkennen, «luïden» er soms anderen in, en speculeerden op discriminerend politioptreden. Deze ook in Nederland vastgestelde fenomenen van provoceren en ontkennen fungeerde als uitgangspunt voor een boeiende studie over de interactie tussen politie en Marokkaanse jongens. Het boek verklaart aan de hand van interviews met betrokkenen allereerst de motieven en werkwijzen van Marokkaanse jongens op het criminele pad. Hieruit blijkt dat het merendeel van de criminaliteit in losse, spontaan gevormde en weinig gestructureerde groepen wordt gepleegd. Het blijkt erg moeilijk voor Marokkaanse jongens die hun vrije tijd op

straat doorbrengen, om aan de groepsdruk te weerstaan om mee zulke delicten te plegen. Het rondhanggedrag op straat leidt trouwens al tot problemen met de omgeving en met de politie in het bijzonder. Vanaf de interactie tussen politie en Marokkaanse jongens op straat ontstaan er spanningen. Jonge Marokkanen tonen een vaak uitdagend gedrag en luisteren nauwelijks naar vermaningen. Later bij ondervragingen op het bureau loopt het pas goed mis. Het is vooral het systematisch ontkennen van gepleegde feiten die de agenten het bloed onder de nagels vandaan haalt. Voor al die fenomenen reikt deze studie diverse verklaringen aan. Dit kan de vaak gefragmenteerde en stereotiepe denkbeelden over de (allochtonen)-criminaliteit die de politie construeert op losse schroeven zetten. Inzicht in de motieven en werkwijzen van Marokkaanse delinquenten jongens is trouwens van belang om een goed preventiebeleid te kunnen voeren. Verder komt de vaak moeizame relatie tussen de politie, Marokkaanse ouders en Marokkaanse buurtbewoners aan bod. Ten slotte wordt er ruim aandacht besteed aan de wijze waarop in zes geselecteerde politiebureaus in Nederland (Amsterdam, Rotterdam, Tilburg, Den Haag, Utrecht, Dordrecht) door middel van een Plan van Aanpak wordt getracht de problemen inzake criminaliteit van Marokkaanse jongens weer onder controle te krijgen. In dit kader komen interessante projecten aan bod die een vergroting van de deskundigheid van de politie beogen om met allochtonen om te gaan (cf. inzicht in de culturele en maatschappelijke achtergronden van allochtonen), of die een verbetering van de relaties tussen de Marokkaanse gemeenschap in haar geheel en de politie nastreven (cf. het creëren van een netwerk met contactpunten binnen de Marokkaanse gemeenschap) of die ten slotte een beter verloop van de politiecontacten van Marokkaanse jongens trachten te bewerkstelligen. Projecten die zeker ook in België in overweging kunnen worden genomen en waarbij men bovendien aan de hand van deze studie lering kan trekken uit de faal- en succesfactoren die bij de projectevaluatie werden vastgesteld. Wat in dit boek minder wordt belicht is, het feit dat criminele gebeurtenissen in een maatschappelijke omgeving en in een sociaal netwerk worden georganiseerd die ook van tel zijn bij een politieke aanpak of een strafrechtelijke reactie. Niettemin biedt dit boek een verhelderend beeld van de achtergronden van een criminaliteitsvorm waarop het politieel en justitieel beleid zich tegenwoordig prioritair richt (cf. veiligheidscontracten, snelrecht, quid justitiehuisen?). En aangezien de politie vaak als doorgeefluik of aanbrenger fungeert voor problemen en fenomenen die later in de strafrechtelijke keten hun beslag krijgen, is ook voor magistraten dit boek een aanrader. Niet het minst omdat juist de wijze waarop politie met criminaliteit van Marokkaanse jongens omgaat (cf. labelingtheorie) en aanbrengt bij de gerechtelijke autoriteiten eveneens aanleiding geeft tot een specifieke beeldvorming van migranten bij de magistratuur.

Tom Van den Broeck

A. VAN DEN END, **Juridisch Lexicon. The legal lexicon**, Zeist, Gateway, 1995, 778 pp.

Dit woordenboek is, blijkens het voorwoord, gericht op de rechtspracticus die geconfronteerd wordt met Engelstalige juridische teksten of deze zelf in brieven, adviezen en conclusies moet produceren.

Het boek gaat echter wel steeds uit van de Nederlandstalige juridische term. Een andere beperking is dat uitgegaan wordt van de Nederlandse juridische context, zodat uiteraard talloze aan het Belgische recht eigen begrippen of uitdrukkingen ontbreken. De vertaling is uitsluitend gegeven in Brits Engels. Eventueel wordt een afwijkende Amerikaanse equivalent bijkomend vermeld.

De beperking tot de Nederlandse sfeer blijkt ook duidelijk uit de lijst van wetten en verdragen die achter in het boek worden vertaald.

Leuk is de vertaling van de meest courante termen die worden gebruikt bij het signalement van een vermiste persoon of van een gezochte crimineel. Ook wordt nog een vertaling gegeven van diverse valuta.

Ondanks de beperking tot de Nederlandse juridische context en ondanks het feit dat niet vanuit het Engels kan worden gezocht, vormt dit lexicon een zeer handig hulpmiddel voor eenieder die te maken heeft met de Engelstalige juridische wereld.

Alain Verbeke